

۱۵۸۰۲۸۰

۱ علم عربی

بر ساحل نهج البلاغه ۳

حدیث غربت

www.ketab.ir

حدیث غریب

(دریافتی از خطبه ششقیه)

انتشارات دلیل ما

سیده ز شیرازی

ویراستار: فاطمه سادات راغب زاده

طراح جلد: محسن معاش

چاپ اول: بهار ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: نگارش

ت: ۲۵/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۲-۰۶۵-۱

لفن نمابر: ۳۷۷۴۴۰۱۸ - ۳۷۷۳۳۴۱۳ (+۹۸۲۵)

دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه ششم، واحد ۶۱۲ و ۶۱۳

(ارتباط با ما: Info@dalilema.ir | www.dalilema.ir (خرید آنلاین))

مراکز پخش

قم - خیابان معلم - مجتمع ناشران - طبقه ششم - واحد ۶۱۲ و ۶۱۳ | تلفن: ۳۷۷۴۴۹۸۸ و ۳۷۷۳۳۴۱۳
قم - خیابان صفائیه - رویروی کوچک - پلاک ۷۵۹ | تلفن: ۳۷۷۳۷۰۰۱ و ۳۷۷۳۷۰۱۱
تهران - خیابان انقلاب - خیابان فخررازی - نبش بن بست ۴۰ - پلاک ۶۱ | تلفن: ۶۶۴۶۴۱۴۱
مشهد - چهارراه شهداء - ضلع شمالی باغ اداری - کوچه شهید خوراکیان - مجتمع شهید - کتاب - طبقه اول | تلفن: ۳۲۲۳۷۱۱۳-۵

مترجمان

شیرازی، سیده زینب، ۱۳۹۴ -

عنوان فراداده

نهیج البلاغه، خطبه ششقیه فارسی، شرح

Nahjol-Balaghah, Persian Selection

عنوان و پدیدآور

حدیث غریب: دریافتی از خطبه ششقیه، سیده ز شیرازی

مشخصات نشر

تهران: دلیل ما، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری

۲۸۸ ص

شابک

978 - 600 - 442 - 065 - 5

وضعیت فهرست نویسی

فهیبا

موضوع

علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ - خطبه ها

موضوع

Public speaking - Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661

موضوع

علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ - نهج البلاغه، خطبه

موضوع

Ali ibn Abi-talib, Imam I, Nahjol - Balaghah, Khutbah:

موضوع

Shaqaqiah-- Criticism and interpretation

موضوع

علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ - نهج البلاغه، خطبه ششقیه، شرح

موضوع

Ali ibn Abi-talib, Imam I, Nahjol - Balaghah, Khutbah Shaqaqiah:

شناخه افزوده

علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ - نهج البلاغه، برگزیده، شرح

رده بندی کنگره

۱۳۹۶: ۴ ۱۳۹۶

شماره رده دیویی

۲۹۷/۴۵۱۵

شماره کتابشناسی ملی

۵۰۷۷۰۱۸

انتشارات دلیل ما

www.dalilema.ir

مرکز نشر و پخش کتب معارف اهل بیت (ع)

۹ سال ناشر نمونه و برگزیده کشوری

با تولید بیش از ۱۰۰۰ عنوان کتاب

فهرست مطالب

- سخن نخست: غربت امان دان علی علیه السلام ۱۳
- فصل اول: تابع برهان باشیم**
- حتی اگر محمد صلی الله علیه و آله بگوید! ۲۵
- بهشت را بدون خویشان خویش نمی‌خرانم!! ۲۶
- خلافت، امامت و امارت ۲۷
- امارت ۲۷
- امامت ۲۸
- خلافت ۳۰
- خطبه ششقیه در ترازوی تاریخ ۳۲
- انگیزه مخالفان از انکار خطبه ۳۲
- بررسی استناد خطبه به امیر مؤمنان علیه السلام ۳۳
- معیارهای بازشناسی حدیث صحیح از غیر صحیح ۳۴
- ارزیابی صحت خطبه ششقیه با توجه به معیارهای فوق ۳۵
- چگونگی و چرایی القای خطابه ۳۸
- چرایی نامگذاری به «ششقیه» و «مقصه» ۴۱

فصل دوم: حکومت غاصبانه ابوبکر

- حکومت غاصبانه ابوبکر ۴۵
۱. خلافت به قمیص تشبیه شده است ۴۵
۲. غصبی بودن پیراهن ۴۶
۳. تکلف، رنج و سرعت عمل ۴۶

- ۴۷..... آگاهی ابوبکر به جایگاه امیرمؤمنان علیه السلام.....
- ۴۸..... واقعیتی که همه آن را می دانستند.....
- ۵۱..... آگاهی ابوبکر به جایگاه امیرمؤمنان علیه السلام.....
- ۵۱..... الف: پیش تازی در ورود به منزل نبی صلی الله علیه و آله.....
- ۵۲..... ب: در نخلستان بنی نجار.....
- ۵۳..... ج: اقرار ابوبکر در سخنرانی خویش به جایگاه مولا علیه السلام.....
- ۵۵..... جایگاه مولا علیه السلام نسبت به خلافت.....
- ۵۶..... بلندانی دانش مولا علیه السلام.....
- ۵۷..... تشبیه امام علیه السلام به کوه.....
- ۵۷..... تشبیه مشر امام علیه السلام به سیل.....
- ۵۸..... کوتاهی بلندانی راز از دست یابی به کنه مقام حضرت علیه السلام.....
- ۶۰..... نمونه‌هایی از دریای زلف دانش حضرت علیه السلام.....
- ۶۰..... الف: پرسش ابن کرم.....
- ۶۱..... ب: گفتگوی اسقف نیران.....
- ۶۲..... ج: راز سخنان حذیفه.....
- ۶۳..... د: تقسیم شترها.....
- ۶۳..... هـ: عدد عجیب!.....
- ۶۴..... رویگردانی از خلافت.....
- ۶۴..... دلایل سکوت امام علیه السلام.....
- ۶۵..... منصف بودن در نقد و بررسی تاریخ.....
- ۶۵..... الف: آیا امیرمؤمنان علیه السلام سکوت کرد و از بیان حق خویش خاموش ماند؟.....
- ۶۷..... ب: چرا حضرت علی علیه السلام دست به شمشیر نبردند؟.....
- ۶۷..... ۱. تسلیم بودن در برابر اوامر الهی.....
- ۶۹..... ۲. وظیفه مؤمن در زمان‌ها و شرایط مختلف، متفاوت است.....
- ۷۰..... ۳. کشته شدن شیعیان راستین و اهل بیت آن حضرت علیه السلام.....
- ۷۰..... ۴. ودایع مؤمنان در اصلاب کافران.....
- ۷۱..... ۵. از بین رفتن اصل دین.....

۶. کمی یاران ۷۳
- امام: قیام یا سکوت؟! ۷۴
- انتخاب اهم ۷۴
- الف: کمی یاران مولا علیه السلام (بیدِ جذاء) ۷۷
- ب: تاریکی کورکننده ۸۰
- حکومت غاصبین: تاریک‌ترین دوره تاریخ ۸۰
- چرا عصر خلفا تاریک‌ترین دوره تاریخ است؟ ۸۱
- الف: پیران از قرآن ۸۱
- ب: قانون انکوشیری ۸۲
- ج: نام بد آنان بازتاب بار آینه‌ها است ۸۲
- د: نگهداری نسل‌های آیند ۸۳
- تاریکی‌های عصر خلفا ۸۴
- الف: ظلمت ناشی از عدم برقراری عدالت اجتماعی ۸۴
- ب: ظلمت در عدالت قضایی ۸۵
- ج: ظلمت تحریف دین و ایجاد بدعت در آن ۸۶
- د: ظلمت گمراهی تا روز قیامت ۸۷
- طولانی بودن مدت غصب خلافت ۸۸
- تلاش مؤمنان راستین ۹۰
- علی جان، صبر پیشه کن! ۹۱
- توطئه قتل حضرت علیه السلام ۹۱
- چون خار در دیده و استخوان در گلو ۹۵
- میراث غارت شده ۹۸

فصل سوم: انتقال حکومت

- مرگ ابوبکر ۱۰۵
- تیبانی عمر و ابوبکر بر غصب خلافت ۱۰۷
- صحیفه ملعونه ۱۰۷
- در نخلستان بنی‌نجار ۱۱۰

- ۱۱۱ چقدر فاصله بسیار است!!
- ۱۱۴ شگفتا!
- ۱۱۵ ابوبکر و درخواست بازپس‌گیری بیعت
- ۱۱۹ به یغما بردن خلافت
- ۱۲۱ انتقال خلافت به جایگاهی پر خشونت
- ۱۲۴ خشونت گفتاری عمر
- ۱۲۵ نمونه‌هایی از خشونت گفتاری عمر
- ۱۲۸ خشونت رفتاری عمر
- ۱۳۲ لغزش‌های پی‌درپی عمر!
- ۱۳۴ بازی با احکام خدا
- ۱۳۵ مخالفت با فرمان و سنت رسول خدا ﷺ
- ۱۳۷ هم نشین عمر!
- ۱۳۹ ترسیمی از سیمای جلوه‌اسرمی آن روز
- ۱۴۳ صبر کن یا علی!

فصل چهارم: حرمت غاصبانۀ عثمان

- ۱۴۸ تعیین جانشین
- ۱۴۹ بررسی شورای شش نفره عمر
- ۱۴۹ شرایط شورا
- ۱۵۰ نتیجه شورا
- چرا عمر از همان ابتدا عثمان را به عنوان جانشین خود معرفی نکرد و آن را در شورا
 ۱۵۲ قرار داد؟
- ۱۵۵ به خدا پناه می‌برم از شورای عمر!!
- ۱۵۵ یک پرسش و پاسخ
- ۱۵۸ حتی رسول خدا ﷺ حق انتخاب ندارد
- ۱۵۹ اشکالاتی که بر این شورا وارد است:
- ۱۶۰ اتمام حجت ۱: اشاره‌های به سوابق خویشتن
- ۱۶۲ اتمام حجت ۲: اشاره به پیشینه پلید نامزدان خلافت
- ۱۶۴ تفاوت باز زمین تا آسمان است!

۱۶۵ نظیر، شبیه، مثل
۱۶۷ رویگردانی از امام <small>علیه السلام</small>
۱۶۹ حکومت عثمان
۱۷۰ روان‌شناسی سومین جانشین سقیفه
۱۷۱ شتری در چراگاه
۱۷۳ خویشان عثمان
۱۷۵ بررسی دلایل کورش بر عثمان
۱۷۶ اساسی‌ترین نیازهای جامعه
۱۷۶ ۱. برقراری عدالت اجتماعی
۱۷۶ نمونه‌هایی از بی‌عدالتی در عصر عثمان
۱۷۶ الف: تبعید ابوذر
۱۷۷ ب: غضب نمودن منزل هم‌جواری است الله
۱۷۸ ج: تعطیل حدود الهی
۱۷۸ ۲. تأمین نیازمندی‌های اقتصادی
۱۸۰ غارت بیت‌المال در زمان عثمان
۱۸۱ بیت‌المال مسلمانان یا قلمرو عثمان؟ (نمونه‌هایی از سس‌های عثمان)
۱۸۴ ۳. سپردن کارها به افراد لایق و کارآمد
۱۸۵ گماشتگان عثمان
۱۸۵ ولیدبن عقبه
۱۸۶ عبدالله بن سعد بن ابی سرح
۱۸۷ سعیدبن ابی‌العاص
۱۸۷ ۴. اسراف مقدمه سقوط هر امت است
۱۸۸ نخستین بارقه‌های شورش
۱۸۹ عایشه: یکی از بزرگ‌ترین شورشیان
۱۹۴ رضایت گستره اسلامی از قتل عثمان

فصل پنجم: خلافت امیر مؤمنان علیه السلام

۱۹۹ خلافت امیر مؤمنان <small>علیه السلام</small>
-----	--

- ۲۰۰ بیعت با امیر مؤمنان علیه السلام
- ۲۰۲ حَسَنان به چه معناست؟
- ۲۰۳ مردمی که بیعت کردند.
- ۲۰۳ ۱. تشبیه به یال کفتار «كَعْرُفِ الضَّبْعِ».
- ۲۰۳ ۲. تشبیه به گله گوسفند «كَرْبِيضَةِ الْعَمِّ».
- ۲۰۴ چرا هجوم مردم برای بیعت مولا علیه السلام را به نگرانی واداشت؟
- ۲۰۵ چرا امیر مؤمنان علیه السلام در بیعت با مسلمانان درنگ نمودند؟

فصل ششم: شورش‌های پی‌درپی

- ۲۰۹ دلیل نام‌گذاری به این نام
- ۲۱۰ وصیت پیامبر به امیر مؤمنان علیه السلام
- ۲۱۲ الف: پیامبر مولا حق
- ۲۱۲ ناکثین
- ۲۱۳ سبیل‌های ناکثین
- ۲۱۴ آتش افروزان جنگ جمل
- ۲۱۹ انگیزه ناکثین
- ۲۱۹ ویژگی‌های حکومتی امیر مؤمنان علیه السلام
- ۲۱۹ ۱. حاکمیت ارزش‌های الهی
- ۲۲۰ ۲. قاطعیت
- ۲۲۰ ۳. عدالت
- ۲۲۱ تاکتیک‌های پیمان شکنان
- ۲۲۲ ۱. تشکیلاتی کار می‌کنند
- ۲۲۴ ۲. سوژه‌ای مردم پسند
- ۲۲۶ ۳. ایجاد شبهه
- ۲۲۷ ۴. قهرمان پروری
- ۲۲۸ ۵. استفاده از عنصر جهل و ناآگاهی مردم
- ۲۲۸ ۶. سر و صدا و هیاهو
- ۲۲۹ ۷. تفرقه

۲۳۰	ب: قیام بر مولای حق
۲۳۰	جنگ صفین یا نبرد با قاسطین
۲۳۱	عزل معاویه، انگیزه‌ها و پیامدها
۲۳۴	روانه شدن نماینده امام <small>علیه السلام</small> به سوی معاویه
۲۳۶	فریب‌کاری دشمن: بر فراز نیزه نمودن قرآن
۲۳۹	جریان حکمت
۲۴۰	ابوموسی اشعری که بود؟
۲۴۱	شورش دیکر!
۲۴۳	پی‌آمدهای جنگ صفین
۲۴۳	الف: تلفات
۲۴۳	ب: پیدایش گروه خوارج
۲۴۴	ج: حملات معاویه به قلمرو حکمت امام <small>علیه السلام</small>
۲۴۵	ج: شورش بر مولای حق
۲۴۵	جنگ نهروان: نبرد با خوارج
۲۴۷	نمونه‌هایی از جنایت‌های خوارج
۲۴۹	سخن راندن به منظور آگاه نمودن خوارج
۲۵۰	درباره یکی از سران خوارج
۲۵۳	ریشه‌یابی قیام مخالفان
۲۵۴	سرچشمه انحرافات اجتماعی
۲۵۴	۱. خودبرتربینی «عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ»
۲۵۴	۲. فساد انگیزی «وَلَا فُسَادًا»
۲۵۴	هماهنگی عالم تکوین و عالم تشریح
۲۵۷	تفاوت است میان نادان، و دانایی که تظاهر به بی‌خبری کند!
۲۵۸	علی <small>علیه السلام</small> را شناختند و بدو پشت نمودند!!
۲۵۸	حتی دشمنان لب به ستایش او گشودند
۲۵۸	اعتراف معاویه به مقام امام <small>علیه السلام</small>
۲۵۹	عمر و عاص و اعتراف به منزلت امیرمؤمنان <small>علیه السلام</small>
۲۶۱	پرچم‌دار سپاه معاویه و سخن راندن از حقانیت علی <small>علیه السلام</small>

- ۲۶۲ عوامل پذیرش خلافت از جانب امیرمؤمنان علیه السلام
- ۲۶۲ سوگند به آنکه دانه را شکافت
- ۲۶۵ حضور حاضران و اتمام حجت
- ۲۶۶ چرا امام علیه السلام حکومت را پذیرفت؟
- ۲۶۷ تا یار نباشد
- ۲۶۸ اگر چنین نبود
- ۲۶۹ ارزش دنیا در چشمان امیرمؤمنان علیه السلام
- ۲۷۱ سخنی که ناتمام ماند
- ۲۷۵ غم که بر سینه فرونشست
- ۲۷۷ تراوشی از دران سکران اندوه علی علیه السلام
- ۲۷۹ هزاران افسوس
- ۲۸۳ کتابنامه

سخن نخست: غربت جاودان علی علیه السلام

علی علیه السلام بر پایه زیست...

غربت تجلی زنی است و او آینه تمام نمای غربت.

از مدینه پیرس غربت علی علیه السلام را...

از درب نیم سوخته...

از سلام‌هایی که پاسخی نداشت

از چاه‌های اطراف کوفه پیرس غربت را که هنوز طنین گریه‌ها و ناله

های او را به خاطر دارند.

دردهای علی علیه السلام بیش از ظرف فهم و درک است داغ غربت او کوه‌ها

را از هم متلاشی می‌کند.

علی علیه السلام نه بزرگ‌ترین مرد تاریخ، که بزرگ‌ترین فرد آنریس بس از

رسول خداست صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

گستره تاریخ در برابر دریافت کمترین گوشه‌ای از عظمت و مقام او

بسان قطره‌ای است در بستر اقیانوس...

بلند پروازترین اندیشه‌ها به اندک‌ترین معرفت وی دست نتوانند یازید.

غربت علی علیه السلام را در جاودانگی غربتش باید جست‌وجو کرد.

تجلی غربت وی آن‌جاست که حتی محبان نیز بر غربت او دامن زده‌اند.

علی علیه السلام را دو غربت است:

غربت صغری که همان زمان حضور امام علیه السلام است.

و غربت کبری که تاکنون ادامه داشته است.

غربت کبری یعنی آنکه نام علی علیه السلام هست، اما اندیشه‌های او را تنها در لابه لای سطور کتاب‌ها باید جست.

غربت علی علیه السلام یعنی اینکه علی علیه السلام را دوست داریم اما در گفتار او اندیشه نمی‌کنیم.

غربت علی علیه السلام یعنی اینکه راه‌کارهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، اخلاق و الگوهای رفتاری خود را از این و آن گرفته‌ایم، و تمام اندیشه‌های والای مولا علیه السلام را که انسان‌ساز است و جامعه‌ساز، رها نموده‌ایم.

غربت علی علیه السلام یعنی آنکه اندیشمندی مسیحی^۱ چنان محو شخصیت وی می‌شود که کتاب‌مه‌ار - نهج‌البلاغه - را بیش از دویست بار بخواند و در باب اندیشه و شخصیت مولا علیه السلام برترین کتاب سال را بنگارد، ولی ما شیعیان و دوستداران او فرسنگ‌ها از این گنج معنوی به دور باشیم.

و همین ناشناخته بودن و دوافتادگی نهج‌البلاغه از میان پیروان حضرت علیه السلام، بزرگ‌ترین سند مظلومیت ایشان است.

از این رو بر آن شدم تا به کوچکی قدر خردترین بر ساحل بی‌کران نهج‌البلاغه گامی نهم، و با قطره آبی از اقیانوس بی‌کران دانش حضرت، عطش خود را سیراب گردانم.

۱. جورج سمعان جرداق (George Jordac) (زاده: ۱۹۲۶ میلادی) نویسنده و شاعر و نماینده‌نامه‌نویس مسیحی لبنانی است. وی ۳۰ جلد کتاب تألیف کرده‌است که مهم‌ترین اثر وی که به فارسی هم ترجمه شده است «الامام علی علیه السلام صوت العدالة الانسانیة» که در پنج جلد منتشر گردیده‌است: این کتاب اولین بار توسط سیدهادی خسروشاهی در سال ۱۳۴۲ به فارسی ترجمه و منتشر گردید. همچنین وی کتاب «روائع نهج‌البلاغه» را نیز پیرامون امام اول شیعیان منتشر ساخت.

امید است این اندک تلاش در چشمانش جلوه کند و به کرم و بزرگواری خویش، آن را از من پذیرا شود:

﴿يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلْنَا الضَّرَّ وَجِئْنَا بِيضَاعٍ مُزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ﴾

از سرور و سالار مؤمنان عَلَيْهِمُ السَّلَامُ خواستارم پاداش مرا به وسعت جود و کرم خویش: رضایت امام زمان عَلَيْهِمُ السَّلَامُ و خشنودی ایشان، نسلی پاک و پربرکت تا روز قیامت، و همنشانی با اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ در دنیا و عقبا قرار دهند. إِنَّهُ سَمِيعٌ مُجِيبٌ.

وَ خَرَدَعُوْنَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ.